

בעזה"ש"ת

דברי תורה

מאת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שנאמרו

בעת רעוא דרעוין

פרשת שמיני

שנת תשע"א לפ"ק

יוצא לאור ע"י

מכון מעדני מלך וויען

גליון תרמ"ד

להשיג אצל
מכון מעדני מלך וויען

185 Wilson St.
Brooklyn N.Y. 11211
718.388.1751.#117

דברי תורה

במעודה שלישית פרשת שמיני תשע"א לפ"ק

שאלו צמדת השלום, אהב שלום ורודף שלום (אבות א-יב) ע"ש. ויש להוסיף עוד, שהרי אהרן עקר מעצמו מדת הקנאה צשורשו, שמה לא רצה ליטול גדולה על אהרן אחיו, שהיה גדול הימנו, ונציה היה. ואמר ה' למשה, הנה הוא יוצא לקראתך וראך ושמת בלבו (שמות ד-ד). הרי לנו כי לא רק שנתעלה אהרן שלא יכאב לו גדולת אחיו הצעיר, אלא עוד שמת בלבו, עד שאמרו (רות רבה ה-ד) שצתופים ומחולות היה יוצא לקראתו, אם כן תיקן אהרן מדת הקנאה שנשרש בישראל מאחי יוסף, על כן הוציאו ה' מהכלל מלהציה שער עוים.

אמונה עזם הדבר יש להצין, דבשלמא הצאת עגל צחוכת המשכן לכפר על חטא העגל, מוזן היטב, כי המשכן הוא משכן העדות (שמות לח-כא), עדות לישראל שיותר להם על מעשה העגל, והשרה שכינתו ביניהם (תנחומא צ), על כן הוצרכו להציה אז כפרה על החטא, אבל מהו ענינו של הצאת שער עוים כעת

וא"ל בני ישראל תדבר לאמור, קחו שער עוים לחטאת, ועגל וכבש בני שנה תמימים לעולה (ט-ג). וצמנצ"ן הציה מתורת כהנים (שמיני מנח"ס ד), וכי מה ראו ישראל להציה יותר מאהרן, אלא אמר להם יש צידכם מתחלה ויש צידכם צסוף, יש צידכם צתחלה שנאמר (צראשית לו-לא) וישחטו שער עוים, ויש צידכם צסוף, שנאמר (שמות ל-ח) עשו להם עגל מסכה, יצא שער ויכפר על מעשה שער, יצא עגל ויכפר על מעשה עגל ע"כ.

ובבב"י יקר דקדק למה הוציא את אהרן מכלל מעשה דשער עוים, והלא גם לוי היה צמעשה ההוא, ואדרבה היה לו חלק גדול צמעשה ההוא יותר על אחיו, כמו שפירש רש"י על פסוק (צראשית מע-ה) שמעון ולוי אחים. וכתב דמכירת יוסף היתה מנד מדת הקנאה שהיתה צאחי יוסף, וכמו שנאמר (שם לו-יא) ויקנאו צו אחיו, והקנאה מסצבת פירוד הלבצות, ואהרן תיקן זאת צבר צמה

רשע וכו'. אמר להם אם כן של שושן יהרגו, של כל העולם כולו לא יהרגו, אמרו לו אמור לנו אתה, אמר להם מפני שהשתחוו לללם וכו' ע"ש. ונראה כי שני החטאים הללו עולות צקנה אחד, ואלו ואלו דברי חלקים חיים, דהנה כבר תמנה למה יצתה חרון אף ה' על מה שנהנו מסעודתו, הרי אפילו על מאכלות אסורות ליכא חיוב מיתה, ומכל שכן כאשר גזר לעשות כרצון איש ואיש, לעשות כרצון מרדכי והמן (שם), אם כן גם המאכלים כשרים, ולמה נתחייבו כליה.

ונראה דאיתא במדרש (אסתר ז-ג) שמרדכי עמד והכריז עליהם לא תלכו לאכול בסעודתו של אחשורוש, ולא שמעו לדברי מרדכי והלכו כולם לבית המשטה, ואכלו ושמו ונשתכרו ונתקלקלו, מיד עמד שטן והלשין עליהם וכו', מיד אמר הקב"ה לשטן הבא לי מגילה ואכתוב עליה כליה ע"כ. והנה אמרו (עירובין כא:): בני הזהר דדברי סופרים יותר מדברי תורה, שדברי תורה יש בהן עשה ולא תעשה, ודברי סופרים, כל העובר על דברי סופרים חייב מיתה ע"ש. וכיון שעברו על דברי מרדכי צמנה שנהנו בצאתו סעודה, הרי עברו על דברי סופרים וחייבים מיתה.

ודעה כדבר הזה מלינו גם בחטא העגל, שאמר ה' למשה, ועתה

לכפר על עון חטא של מכירת יוסף. ועוד יש להצין, הלא החטא לא היתה צעיר עזים, אלא צמירתו של יוסף, אלא כדי שלא יטעור אציהם באצידת יוסף, הערימו אותו לשכך כאצו צחיה רעה אכלתהו, ולא יתאבל עליו עוד, ואם כן למה הוצרכו לכפרה על מעשה השעיר.

ומתחלה אקדים לבאר מה שהרהרתי צימי פורים העל"ט, שאמר הכתוב (אסתר א-ה) ובמלכות הימים האלה עשה המלך וגו', משטה שצעת ימים בצלר גינת ציתן המלך, חור כרפס ותכלת וגו'. וברש"י מיני בגדים צבעונים פירש להם למצעות ע"כ. ובגמרא (מגילה יב.) מאי חור, רב ושמואל, חד אמר חרי חרי, וחד אמר מלת לבנה הציע להם. כרפס, אמר רבי יוסי צר חנינא כרים של פסים ע"כ. ויש להצין לחיה לורך הודיע לנו הכתוב צפרוטרוט שהציע להם חור וכרים של פסים. וכמו כן צישועתן של ישראל נאמר, ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות, תכלת 'וחור' וגו' (ח-טו).

ונראה דהנה בגמרא (שם יב.) איתא שאלו תלמידיו את רבי שמעון בן יוחאי מפני מה נתחייבו שונאיהן של של ישראל שצאתו הדור כליה. אמר להם אמרו לי אתם, אמרו לו מפני שנהנו מסעודתו של אותו

על דברי סופרים חייב מיתה, על כן נתחייבו כליה.

ואם כן בשעה שנהנו ישראל מסעודתו של אותו רשע, ועזרו על דברי מרדכי שהזכירם שלא ללכת, אשר זה היה גם חטאם צעשיית העגל שלא שמעו לקולו של חור, אם כי לא השתתפו בהמשתה אז אלא יושבי שושן, מכל מקום צמעשיהם נתעורר על הכלל ישראל גם החטא הקדום שהשתחוו אז בחטא העגל לאל, ועל כן נתחייבו כליה. שמאותו חטא העגל נשאר זהם פגם שלא לשמוע לדברי חכמים, ושנו וכפלו כעת שלא שמעו בקולו של מרדכי, אשר מרדכי צדורו כמשה צדורו (אסתר ו-ג). ולכן נזדמן למשתה של אותו רשע שיציע להם מצעות של 'חור', להזכירם ולעוררם על מה שחטאו צעון כזה אצל חור, שלא שמעו לקול דברי סופרים ונתחייבו כליה. אמנם אחר שראו התולאות מזה שנתחייבו כליה, והתענו שלשה ימים לתשובה, וקבלו על עצמם להיות נכנעים לדברי חכמים, אז יצא מרדכי בלבוש מלכות תכלת 'חור', שמוה נלמח תיקון על מה שעשו בצור.

והנה שורש חטא זה שלא לשמוע לדברי חכמים, התחילה כבר באחי יוסף, שנאמר וישראל אהב את יוסף מכל בניו, ועשה לו כתונת

הניחה לי ויחר חפי זהם ואכלם (שמות לז-י). ולכאורה יש להבין, הלא ידועים דברי המפרשים שח"ו לא טעו ישראל לומר אלה אלהיך ישראל כפשוטו, אחר שראו כבוד ה' צים סוף ואמרו זה א-לי, יטעו אחר כך על עגל מסכה לומר אלה אלהיך ישראל. אלא שראו ממוצע במקום משה רבינו, כי זה משה האיש לא ידענו מה היה לו (עיין רמב"ן לז-ה), ושגגה יצא מלפניהם, ואומר מותר היה, ולמה מגיע להם על זה כליה.

אמנם הענין הוא, כי קודם שעלה משה לשמים אמר לישראל, הנה אהרן וחור עמכם מי צעל דברים יגש אליהם (שמות כד-ד). ואיתא במדרש (ויק"ר י-ג) בשעה שעשו ישראל אותו מעשה, בתחלה הלכו אצל חור, אמרו לו קום עשה לנו אלהים, הוכיחן חור, וכיון שלא שמע להן עמדו עליו והרגוהו. ואחר כך הלכו אצל אהרן, וירא אהרן ויבן מזבח לפניו (לז-ה), נתיירא מהצות לפניו, אמר אהרן מה לעשה הרי הרגו את חור שהיה נביא, עכשיו אם הורגים אותי שאני כהן, מתקיים עליהם המקרא שכתוב (איכה ז-ב) אם יהרג במקדש ה' כהן ונביא, ומיד הן גולין ע"כ. ואם כן בחטא העגל עזרו על דברי סופרים, הן על דברי משה שאמר להם שיעשו הכל כדברי חור, והן על דברי חור שהוכיחן, והעוצר

מאציהם, שיש לשנאותו ולרודפו עד כדי מיתה.

והיוצא לנו מזה, כי שורש חטא העגל היתה, שלא שמעו לקולו של חור שהוכיחם שלא לעשותה, ומאז אין הם עוד שוגגים בדבר, שעל זה הם מזידיים. ודבר זה בא להם עוד מהחטא של מכירת יוסף, שגם אז לא הטו און להכניע ענמם תחת דעת יעקב, והראיה שהוצרכו לשחוט שער עזים להערים את יעקב. ולכן כאשר הציאו כפרה על חטא העגל, הוצרכו להציא קרבן גם על שורשו שהיתה במכירת יוסף, ואחס יש צידכם תחלה וסוף, יבא שער ויכפר על מעשה השעיר, יבא עגל ויכפר על מעשה העגל.

ובזה נבוא לבאר מה שאמרו חז"ל (שבת פח.) בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע, באו ששים רבוא של מלאכי השרת לכל אחד ואחד מישראל, קשרו לו שני כתרים, אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע, וכיון שחטאו ישראל ירדו מאה ועשרים רבוא מלאכי חבלה ופירקום שגאמר (שמות לג-ו) ויתנלו בני ישראל את עדים מהר חורב ע"ש. ויש להבין אם מגיע שכר שני כתרים עבור אמירת נעשה ונשמע, אם כן איך יתכן שבשציל החטא יטלו אותם בחזרה, וגמירי משמיא מיהב יהבי מישקל לא

פסים, ויראו אחיו וגו', וישנאו אותם ולא יכלו דברו לשלום וגו', ויקנאו זו אחיו וגו' (בראשית לו-ד), עד שלצסקוף לנו אותם כדת של תורה שהוא חייב מיתה, כי שמעתי אומרים נלכה דומינה, עד שהוצרכו להערים את יעקב, וישחטו שער עזים ויטבלו את הכתונת בדם וגו', הכר נא הכתונת בנך הוא וגו' (לה-לג). והנה הם ראו שאציהם יעקב נציא ה', שקראו הקצ"ה א-ל, אינו עממה בדעת אחת, הוא אהב את יוסף יותר מכולם, ועושה לו כתונת פסים, ולא מחשיבו לחוטא. והראיה שחששו להודיע לאציהם שדנוהו בדין תורה, וכי יבא לב יעקב על מיתת בן רשע שנידון על פי תורה, והוצרכו להסתיר ממנו ולהערים על ידי שחיטת שער עזים, זה מורה שידעו כי יעקב דעת אחרת אתו, ולא הכניעו ענמם לשמוע בקולו. ומזה נמשך אחר כך פגם זו גם לבניהם אחריהם, שלא להטות לקול הורים ומורים. ומזה בא להם גם צימי אחשורוש שלא הטו און לקול מרדכי שלא ליהנות מסעודתו. ועל כן נודמן להם מן השמים שיהיו המנעות של המשתה כרפס, כרים של פסים, שיתבוננו במעשיהם שהם חוזרים ושוים באותו חטא של אחי יוסף שעשה לו אציו כתונת פסים לגודל אהבתו, ובניו לא הכניעו ענמם לדעתם של אציהם, וישנאו אותם, ויקנאו אותם. הם יודעים יותר טוב

על כן אמרו למשה רבינו ע"ה 'ושמענו' ואחר כך 'עשינו', ומכל מקום הקצ"ה כפה אותם על כרחם לקבל עליהם גזירות חכמים ותורה שזעל פה צלי הרהור אחריהם, והואיל והיה זעל כרחם על כן טענו מודעה רבה על זה. שוב צימי מרדכי שעשה מעשים אשר לא ישרו צעיני ישראל וכמו שאמרו (מגילה י"ג): כנסת ישראל אמרה ראו מה עשה לי יהודי, דלא הרג דוד לשמעני דמתילד מינייה מרדכי דמגרי ציה צהמן, וראו אחר כך אף על גב שצעיניהם לא יפה עשה מרדכי שהיה מתגרה צהמן, ראו אחר כך כי משמיא הסכימו על ידו, וגדולות ונפלאות עשה הקצ"ה על ידו, אז הצינו כי אין להרהר אחר דברי חכמים כי את הכל עושים יפה זעמו וה' עמהם, על כן הדר קבלוהו ונאמר קימו וקבלו, כמו נעשה ואחר כך נשמע, כן קימו ואחר כך קבלו לשון שמיעה וקבלה והאזנה ודפח"ת.

ובוערתה יש לומר דהשני כתרים שקיבלו ישראל על קבלת התורה, היינו עבור שקיבלו על עצמם נעשה ונשמע בשלימות, הן על תורה שזכתו והן על תורה שזעל פה. ואם כי שהתורה שזעל פה קבלוה רק זכפיה, מכל מקום כל זמן שעומדים בקבלתם מגיע להם שכרם צשני כתרים. אמנם כאשר נודמן להם חטא העגל, ושאלו לחור ולא שמעו לקולו,

שקילי (תענית כה.), ואין עזירה מכבה תורה (סוטה כא.).

וגראה להנה צגמרא (שבת פח.). דרשו, ויתיצבו צתחתית ההר (שמות י"ט-י"ז), מלמד שכפה עליהם הקצ"ה את ההר כגיגית ואמר להם, אם אתם מקבלים התורה מוטב, ואם לאו שם תהא קצורתכם. אמר רבי אחא בר יעקב מכאן מודעה רבה לאורייתא [שאם יזמינס לדין למה לא קיימתם מה שקבלתם עליכם, יש להם תשובה שקבלוה צאונם]. אמר רבא אף על פי כן הדור קבלוה צימי אחשורוש, דכתיב קימו וקבלו היהודים (אסתר ט-יז), קיימו מה שקבלו כבר ע"כ. וכתב צשור"ת חתם סופר (או"ח סימן ר"ח ד"ה ולתשלוס) ונ"ל כי זה מרומז צמה שנאמר צמתן תורה (שמות כד-י) כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע, וצפרשת ואתחנן (ה-כ"ד) אמרו למשה רבינו ע"ה ושמענו ועשינו, הקדימו שמיעה לעשיה, כי מה שהקדימו נעשה לנשמע אמר רבא למינא אן דסגינן צהמנותא כתיב צן תומת ישרים תנחם (שבת פח:), פי' אנו מאמינים צהקצ"ה וצוטחים צו שלא יטיל עלינו מה שאי אפשר או אין רצונו לצבול, על כן אמרינן נעשה קודם שמיעה, ואמנם שיהיו מסורים ציד חכמים, לא אצו לקבל עליהם דברי חכמים מצלי שיהרהרו ויפקפקו על תקנתם, אולי לא ישרו צעיניהם,

להכיר שאינו משיג הכל רק מחצית, וחכמי ישראל מציינים יותר ממנו, וזה נלמד ממה שטעו צו' שעות, שלא השיגו כראוי דעתו של משה.

ושמעתיו להסביר ולהמחיש הדבר, איך חכמי ישראל הם עיני העדה הרואות למרחוק, אשר צרכות הימים כאשר רואים ומסתכלים בחזרה על מעשיהם, רק אז יכולים להבין ולהשיג עומק רוחב דעתם. הנה עיני הג' תפלות בכל יום הוא רק מדרבנן (ברכות כא.), ומן התורה יוצאים בתפלה קצרה צוקר בכל לשון שרואה. וכאשר באו השיירי כנסת הגדולה צפעס הראשונה ואמרו שהחליטו לתקן מצות תפלה ערב וצוקר וזהרים, שצריך כל אחד ואחד להקדיש מעבודתו צוקר שעה אחת לתפלה, ואין לו לאכול ולצאת לדרך או לעשות שום מלאכה עד שיתפלל, ושצו להפסיק באמצע עבודתו רבע שעה לתפלה מנחה, ושצו עוד רבע שעה זלילה לתפלת מעריב. וצריכין להתפלל ציצור, ולצנות צחי כנסיות עבור התפלה, היה זה לעול גדול על כל אחד, ושינוי נורא בכל מהלך סדר החיים, וצודאי היו הרבה שהתאוננו וריננו על דברי החכמים, שנוטלים זמן רב מפרנסתם עבור התפלה. אבל כאשר אנו מתצוננים עתה צמה שעשו, הרי כל אחד מכיר שצכובד הגליות השונות שעצרו, לולא כח התפלה שאנו משכימים ומעריצים

כי הם הבינו אחרת מדבריו, והרי קיבלו על עצמם נעשה ונשמע גם על דברי חכמים, אז השתמשו צראשונה לטענת מודעה רבה לאורייתא, שקיום דברי חכמים קבלוה רק צאונס ואינס מחוייבים צדבר, ואס כן אמירתם נעשה ונשמע הוא רק לחצאין, לדברי תורה ולא לדברי חכמים, על כן אז ניטל מהם הכתרים, שנחגלה שאמירתם נעשה ונשמע לא היתה על דברי חכמים, וחציצין דברי סופרים יותר מדברי תורה.

והנה אחר חטא העגל ניתן להם לכפרה מצות מחצית השקל, זה יתנו כל העובר על הפקודים מחצית השקל וגו' לכפר על נפשותיכם (שמות ל-ג). ומצואר צמדרש תנחומא (שם י) מחצית השקל על שחטאו צשש שעות צחצי היום יתנו מחצית השקל, שהוא ששה גרמיסין ע"ב. וציאורו נראה, כי גרס החטא של העגל היתה, כי משה אמר להם לסוף ארבעים יום אני בא צתוך שש שעות, כצצורים הם שאותו יום שעלה מן המנין הוא, והוא אמר להם שלימים ארבעים יום ולילו עמו, ויום עלייתו אין לילו עמו (רש"י לז-ב). הרי לנו כי אין לאדם להיות עומד על דעתו שמצין הכל, כי תמיד יש חכמים שמציינים יותר ועוד יותר, וחור הבין יותר מהם, והס לא רצו להכניע עצמם תחת דעתו. על כן יתנו 'מחצית' השקל (צגימ' נפ"ש),

שעה נשרפו נדב ואציהוא על עון העגל.

וַנִּרְאֶה דעיקר התשובה היא המרטה על העזר וקבלה על להבא, ובלא זה, גם אם הביא אילי נציות לא יתכפר החטא. והנה עון צית ישראל בחטא העגל, היתה שלא הכניעו עצמם לשמוע דברי חכמים, שחור הוכיחם שלא לעשותה, והם לא רצו לקבל דבריו והרגוהו. ואם כן עומק התשובה הוא לקבל על עצמם מעתה ולהבא להכניע לדברי חכמים. אבל נדב ואציהוא הקריבו אש זרה אשר לא נזה אותם, ואמרו חז"ל (עירוזין סג.) לא מתו בניו של אהרן אלא על שהורו הלכה בפני משה, מאי דרוש, ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח (ויקרא א-י), אמרו אף על פי שהאש יורדת מן השמים, מנזה להביא מן ההדיוט ע"כ. אם כן לא הכניעו עצמם לקבל לקח ממשה רבן, וממילא אין קרבן העגל מכפר צדקם, ונתעורר עליהם עון העגל, ותנא אש מלפני ה' ותאכל אותם.

וַהֲבִיחָהּ להלן הכפיל הכתוב, ואת שעיר החטאת דרש דרש משה והנה שורף, ויקצוף על אלעזר ועל איתמר בני אהרן 'הנותרים' וגו' (י-יטו). ויש להבין למה הכפיל כאן שנית שהם נותרים מן המיתה. אמנם משה הוכיחם על מה שעשו שוב מעשה

בצתי כנסיות, לא היה לנו תקומה, הן מעצם כח התפלה, והן מהמסתעף מהתפלה, ההתחזונות צאהצת ה', יראת ה', דביקות צה', בטחון על אלקיו וכו' וכו'. ואם היתה גזירת המלכות לסגור הצתי כנסיות, לא היינו יכולים לעמוד צה, הרי עד כמה גדולים דברי חכמים, ועין חודרת של עיני העדה.

וַבַּיּוֹם נחזור לבאר מה שאמר הכתוב צפרשתנו, וידבר משה אל אהרן ואל אלעזר ואל איתמר בניו הנותרים, קחו את המנחה וגו' (י-יב). וצרש"י הנותרים מן המיתה, שנאמר וצאהרן התאנף ה' מאד להשמידו (דברים ט-כ), ואין השמדה אלא כילוי צנים, ותפלתו של משה צטלה מחצה (ויק"ר י-ה) ע"כ. ויש להבין דלפי זה משמע דמיתת נדב ואציהוא צאה מסיבת העונש על חטא העגל של אהרן, והרי צקרא מצואר טעם אחר, ויקריבו לפני ה' אש זרה אשר לא נזה אותם, ותנא אש מלפני ה' וגו' (י-יא). גם להבין הרי הביאו אותו יום קרבן כפרה על החטא ההוא, שאמר ה' לאהרן קח לך עגל צן צקר לחטאת (ט-יב), וצרש"י להודיע שמכפר לו הקדוש צרוך הוא על ידי עגל זה, על מעשה העגל שעשה (תנחומא י) ע"כ. וגם אל בני ישראל מדבר לאמור קחו וגו', ועגל וכבש צני שנה תמימים לעולה. ואיך יתכן שאז צאותה

מעצמם, להורות הלכה צלי לשאלו, לשרוף את שעיר החטאת, ורימוז להם הלא צשציל חטא כזה מתו היום אחיכם נדב ואציהוא, ואתם 'הנותרים' ממייתה זו, ואם כן למה עשיתם מעשה צענמיכם, ומדוע לא אכלתם את החטאת במקום הקודש.

והנה אנו עומדים היום צפרשת פרה, שאמר הכתוב, זאת חקת התורה אשר ליה' וגו', ויקחו אליך פרה אדומה וגו', והנוגע צמת לכל נפש אדם וגו', הוא יתחטא בו וגו' (צמדבר יט-ג). ויש להצין למה ניתנה טהרת הטומאה צמנוה שיש צה חוקה, הלא צודאי יש טעם עמוק למה פרה אדומה היא הטהרה לטומאת המת, ולמה לא נתגלה לנו טעמה.

ובמדבר (צמדבר יט-ו) אמר רבי יוסי צר חנינא אמר לו הקצ"ה למשה, לך אני מגלה טעם פרה, אצל לאחר חוקה ע"ש. ויש להצין למה נשתנה משה מכל הכלל ישראל שנתגלה לו טעם מנוה, ואין לו צקיום מנוה זו חוק. עוד אמרו שם (יט-ג), כל זה נסיתי צחכמה, אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני (קהלת ז-ג), אמר שלמה על כל אלה עמדתי, ופרשה זו של פרה אדומה חקרתי ושאלתי ופשפשתי, אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני ע"כ. ויש להצין למה חקר ושאל ופשפש להצין טעמה, צמקום שהחורה

העידה שזהו חוק צלי טעם, וכל מה שיחקור האדם וימצא טעם על זה, יודע הוא מתחלתו שאין זה טעמה, שאם לא כן אין זה חוק, וצודאי לא ירד להשיג עומק דעת עליון.

וגראה כי ענין המיתה צה מחטא עץ הדעת, שאמר ה' לאדם, מעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו, כי ציום אכלך ממנו מות תמות (צראשית ג-ז). וסיבת החטא צאה לידו, כי רצה לידע ולהצין יותר ממנה שהותר לו, וכמו שפיתה אותו הנחש, כי ציום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם, והייתם כאלקים יודעי טוב ורע (שם ג-ה). וחטא זה הציאה עמה טומאת מות להעולם. והטהרה לזה הוא, ציטול הדעת לדעת עליון, לא להתחכם ולחקור צמה שלא הרשה לו, אלא יעשה דברים צלי טעם ודעת, אלא מלד שקך גזר עלינו הצורה. ועל כן ניתנה לטהרת טומאת מת, מנוה שהיא צלי טעם ודעת.

והנה איתא צגמרא (סוטה יג:) יש אומרים לא מת משה, כתצ הכה וימת שם משה (דברים לד-ה), וכתצ התם (שמות לד-כח) ויהי שם עם ה' ארבעים יום וארבעים לילה, מה להלן עומד ומשמש אף כאן עומד ומשמש ע"כ. וגראה מזה כי משה רבינו לא נפגס צחטא העץ הדעת כלל, ולכן לא היה צו מייתה שצא רק

פרה אדומה הצין כי לא יוכל אדם להשיגו, שהרי הקצ"ה גזר עליה שהיא חוקה, אמנם חקר ופשפש להצין למה באמת טהרת הטומאה תבא על ידי חוק דייקא, שלא יוכל אדם להשיגו, ועל זה אמר כי הסיבה היא, אמרתי אחכמה, פעם אמרתי להתחכם יותר ממה שהותר לי, והיינו צחטא העץ הדעת אמרתי להתחכם, להיות כאלקיס יודעי טוב ורע, ועל כן בא התיקון צפרה אדומה, והיא רחוקה ממני, צחוק שאין צו טעם ודעת, שרחוק מהאדם להשיגה, ויש לו לבטל דעתו רק לדעת קונו.

מעטיו של נחש. וכן כתב בתפארת שלמה (לפורים ד"ה יעשו) כי צמשה רבינו כתיב (שמות 3-3) ותרם אותו כי טוב, שלא נהנה כלל מעץ הדעת טוב ורע ע"ש. (וכבר דברנו מזה בארוכה בשצ"ק פ' זו העל"ט, שהנשמות החליות צחוש הריח, וכמו כן צהקנה, לא נפגמו כל כך מהצחטא). וכיון שלא נפגם משה צחטא העץ הדעת, על כן טהרת הטומאה אללו לא נריכה להיות צבחי חוק, ולכן נתגלה לו טעם פרה אדומה.

וישאלמה המלך חקר אחר כל טעמי התורה והשיגן, אלל טעם

נתנדב ע"י ידידינו
מוה"ר ר' פנחס קאהן הי"ו
לרגל השמחה השרויה במעונו
בהולדת בתו למזל טוב

נתנדב ע"י ידידינו
מוה"ר ר' ישראל וויינגארטן הי"ו
לרגל השמחה במעונו
בנישואי בתו הכלה תחי' למז"ט

נתנדב ע"י ידידינו
מוה"ר ר' בנימין פריעדמאן הי"ו
לרגל השמחה השרויה במעונו
בהולדת בנו למזל טוב

נתנדב ע"י ידידינו
מוה"ר ר' יעקב יוסף שימשאוויטש הי"ו
לרגל השמחה השרויה במעונו
בהולדת בתו למזל טוב

נתנדב ע"י ידידינו
מוה"ר ר' שמואל בנימין פאללאק ני"ו
לרגל תגלחת בנו
כמר משה יעקב ני"ו

הרוצה לנדב להוצאת הגליון יפנה
להר"ר יואל ברא"ש פייערווערקער הי"ו 718.387.5770